

PROGRAMOVÉ PROHLÁŠENÍ VUT PRO LÉTA 1994 - 1996

Rektoři a prorektoři, nastupující do funkcí dnem 1. 2. 1994, jsou přesvědčeni, že pro nadcházející funkční období jsou podstatné tyto skutečnosti:

- Naše společnost prošla první vlnou změn nezbytných pro přechod od totalitního systému k demokratickému státu. Tato první vlna se neobešla bez chyb a nedostatků nutně provázejících strategii minima potřebného času. Svůj odraz našla tato situace i ve školství. Soudíme, že nyní nastal čas k přechodu na strategii minima ztrát;
- Na vysokých školách byly provedeny nejnútnejší personální úpravy a na některých (vč. VUT) byl zahájen proces přechodu k systému vysokoškolské výchovy používanému ve vyspělých státech;
- Změny v průmyslu, který je pro VUT jako školu technického směru základem, již překročily do té míry, že je možno s určitou mírou spolehlivosti uvažovat o výhledu na příštích několik let;
- Ekonomická situace státu je přehledná a lze tedy usuzovat na reálné možnosti hospodaření školy jako příspěvkové organizace; tyto možnosti podmiňují řešení všech dále uvedených úkolů.

S uvážením těchto skutečností považuje vedení VUT za nejdůležitější následující úkoly:

A. V oblasti řízení školy

- 1) Nastoupit cestu přechodu od volného spojení odborných fakult k univerzitě technického typu. Pro to je zejména třeba stanovit obecnou koncepci VUT ve vztahu k ostatním VŠ ČR, posílit vazby mezi fakultami a pocit sounáležitosti se všemi součástmi VUT;
- 2) Koordinovat činnosti a iniciativy jednotlivých fakult a pracovišť vč. podnikatelských aktivit;
- 3) Na základě systémové analýzy, která již byla zahájena, upravit administrativu ve smyslu zjednodušení jednotlivých agend z pohledu uživatelů, tj. tvůrčích pracovníků VUT;
- 4) Pokračovat v denivelizaci odměňování s cílem zainteresovat všechny zaměstnance i studenty pro dění na škole. Dbát o co nejefektivnější využívání peněz i zařízení školy.

B. V pedagogice

- 1) Sjednotit studijní řády a předpisy, zejména kreditní systém a podporovat mezifakultní vzdělávací spolupráci;
- 2) Zapojit do výuky co největší počet doktorandů a postupně tak minimalizovat kategorii věkově starších asistentů;
- 3) Koordinovat počty studentů na jednotlivých fakultách a oborech podle kvalifikovaných prognóz možnosti uplatnění;
- 4) Zhodnotit možnosti bakalářského studia, jeho vazby s inženýrským studiem a podporovat jeho vznik s cílem zvýšit využití potenciálu VUT pro rozšiřování vysokoškolského vzdělávání;
- 5) Vytvořit stimulační mechanismy pro zvyšování kvality všech typů výuky;
- 6) Podporovat studentské aktivity, zejména studentskou unii jako reprezentanta studentů.

Uvědomujeme si, že zejména v pedagogické oblasti je třeba postupovat uvážene a realizovat jen ta opatření, jejichž dlouhodobé důsledky lze s potřebnou mírou jistoty předvídat.

C. Ve vědě a výzkumu

- 1) Podporovat všechny aktivity na VUT, které povedou k vytváření tvůrčích týmů schopných získat vědecké, výzkumné nebo umělecké granty na úrovni VUT, ČR a na mezinárodní úrovni;
- 2) Vytvářet pro tvůrčí pracovníky VUT příznivé prostředí pro vědeckou nebo uměleckou spolupráci, která povede k odstranění bariér mezi fakultami;
- 3) Rozvíjet spolupráci VUT s průmyslovými podniky, ústavy aplikovaného výzkumu a s podnikatelskou sférou;
- 4) Posílit úlohu vědecké rady VUT a vědeckých rad fakult při formování koncepcí vědeckého a pedagogického rozvoje VUT;
- 5) Podpořit vědeckou činnost doktorandů a mladých pracovníků VUT;
- 6) Výrazně zlepšit přístupnost vědecko-technických informací;
- 7) Pokračovat ve spolupráci s Technologickým parkem Brno.

D. V zahraničních stycích

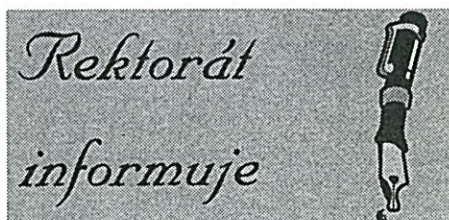
- 1) Podporovat výměnné stáže studentů a pracovníků VUT;
- 2) Napomáhat realizaci projektů, které jsou zaměřeny na mezinárodní kontakty a spolupráci VUT;
- 3) Podporovat zvyšování jazykových schopností pracovníků VUT;
- 4) Podporovat aktivní účast pracovníků VUT na zahraničních odborných akcích;
- 5) Podporovat nabídku studia pro zahraniční zájemce;
- 6) Dbát o prezentaci VUT nejen na mezinárodním fóru, ale i v rámci ČR;
- 7) Inovovat a rozšířit informační a propagační materiály.

E. V dislokacích a investicích

- 1) Systematicky budovat rozvojový areál VUT pod Palackého vrchem;
- 2) Operativně přizpůsobit dislokaci jednotlivých složek VUT jejich koncepčním potřebám; dokončit uvolnění všech historických objektů VUT na Veveří 95;
- 3) Dbát o účelné rozdělení peněz vynaložených na budovy a na přístroje.

Jsmo přesvědčeni, že prostorová roztržistost jednotlivých útvarů VUT je vážnou brzdou dalšího vývoje naší školy, způsobuje velké ekonomické ztráty a působí negativně na učitele i studenty. Proto tomuto problému chceme věnovat největší pozornost.

Prof. ing. Petr VAVŘÍN
Prof. ing. Jaroslav KADRNOŽKA
Doc. RNDr. Jaroslav CIHLÁŘ
Doc. ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ
Doc. ing. Vojtěch MENCL

• NADACE SIRA LAMPLA

V pátek 11. března byla slavnostním aktem založena Nadace sira Franka Lampla. Zakládajícími členy Nadace jsou sir Frank Lampl a Vysoké učení technické, zastoupené rektorem profesorem Petrem Vavřínem.

Účelem Nadace je umožnit studentům VUT v Brně studijní pobyty v cizině u stavební, architektonické nebo inženýrské firmy. Studenti budou vybíráni formou výběrového řízení. Kritéria pro přijetí jsou následující: výborné studijní výsledky, charakterní vlastnosti, znalost cizích řečí.

Prvním finančním zdrojem Nadace je vklad sira Franka Lampla ve výši 250 tisíc Kč. Dalšími zdroji budou příspěvky fyzických nebo právnických osob (firmy spolupracující s VUT, absolventi VUT apod.)

Sídlem Nadace, která je samostatným právním subjektem, je rektorát VUT v Brně (Kounicova 67a).

• VĚDECKÁ RADA VUT

Akademický senát VUT schválil na svém březnovém zasedání navržené členy vědecké rady VUT. Z 25 členů VR je zatím 5 z externích organizací. Předpokládá se, že VR bude doplněna ještě o zástupce ze STU v Bratislavě a na návrh AS VUT o zástupce z JAMU v Brně.

Složení VR:

prof. ing. Petr VAVŘÍN, DrSc.;
doc. RNDr. Jaroslav CIHLÁŘ, CSc.;
prof. ing. Gřegorič, CSc.;
prof. ing. Jiří JAN, CSc.;
prof. ing. Jaroslav KADRNOŽKA, CSc.;
doc. ing. Jiří KAZELLE, CSc.;
prof. ing. Ferdinand LANGMAIER, DrSc.;
prof. ing. Lubomír LAPČÍK, DrSc.;
prof. RNDr. Miroslav LIŠKA, DrSc.;
doc. ing. Alois MATERNA, CSc.;
doc. ing. Vojtěch MENCL, CSc.;
doc. ing. Luděk MIKULEC, CSc.;
prof. ing. arch. Jiří MYSLÍN, CSc.;
prof. ing. Petr NĚMEČEK, DrSc.;
doc. ing. arch. Alois NOVÝ, CSc.;
prof. ak. soch. Vladimír PREČLÍK;
doc. ing. Petr SÁHA, CSc.;
prof. dr. ing. Zdeněk ŠAUMAN, DrSc.;
prof. RNDr. Ing. Jan VRBKA, DrSc.;
doc. ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ, CSc.;
doc. ing. Miroslava VRBOVÁ, CSc. (ČVUT v Praze);
prof. RNDr. Jaroslav JONAS, CSc. (MU v Brně);
prof. ing. Stanislav ANTONICKÝ, DrSc.; (VŠB v Ostravě);
pplk. doc. ing. Jiří MOC, CSc. (VA v Brně);
RNDr. Zdeněk KNĚSL, CSc. (Ústav fyziky mat.).

(red)

Informační systém FAST

Příspěvek volně navazuje na články o koncepcích počítačové sítě VUT a o možnostech využití CD-ROM médií, uveřejněných v předchozích číslech VUT News. Teoretická východiska implementace informačních systémů jsou popsána v odborné literatuře, tento článek je orientován na popis funkčního prototypu informačního systému.

Již třetí semestr je v provozu informační systém stavební fakulty. Pro veřejnost je k dispozici ve vestibulu hlavní budovy fakulty (Veveří 95), běžní uživatelé sítě LAN fakulty ho však naleznou také na serveru (Novell 4.01) ústavu informatiky. V případě zájmu ostatních ústavů FAST je možné provést lokální instalaci na vlastní počítač. Úlohou systému je zpřístupnit pohodlnou formou základní informace o fakultě zejména novým studentům. Systém je graficky orientován tak, že může zobrazovat jak textové, tak obrazové informace a integruje v sobě hypertextové i databázové prvky.

Členění informačního obsahu systému je následující:

- informace správního charakteru (děkanát, studijní a ekonomické oddělení), kde se zájemce může informovat o struktuře, pracovní náplni a obsazení jednotlivých oddělení, jsou zde uvedeny také náplně činností akademických funkcionářů včetně jejich fotografií a samozřejmě telefonní čísla a umístění jednotlivých pracovišť;
- informace o ústavech fakulty. Kromě seznamu pracovníků, umístění jejich kanceláří a telefonních čísel jsou zde informace o vědeckém a pedagogickém zaměření ústavů, stručné profily vyučovaných předmětů, fotografie laboratoří apod.;
- informace o dislokaci pracovišť fakulty. Na úvodní obrazovce této větve systému jsou vyznačeny hlavní objekty fakulty začleněné do mapy města Brna. Zvolený areál je pak detailně zpracován od orientačních plánů až po jednotlivá pracoviště, která jsou v areálu umístěna. Systém obsahuje také fotografie jednotlivých budov a popis linek MHD, které musí studenti při přepravě mezi objekty fakulty použít;
- informace o výuce. Zde si uživatel může zobrazit rozvrh studijní skupiny, učitele nebo místnosti v libovolném dnu. K dispozici je rovněž rozvrh využití jednotlivých učeben, který lze použít např. při hledání volné učebny pro mimořádnou výuku. Kromě toho je zde zpracován studijní řád do komfortní hypertextové podoby;
- experimentálně je do systému zařazen také malý ekologický informační systém informující o vodě, potravinách, ekologickém chování apod.;

Systém pro veřejnost je ovládán čtyřmi senzorovými tlačítky, na běžném PC lze používat kurzorové klávesy. Systém vznikl v letech 1992 - 93 jako experimentální potvrzení některých teoretických úvah o informačních systémech, kterými se ústav informatiky zabývá od svého vzniku. Každoročně pořádá letní školu "Informační systémy", kde se účastníci seznamují s teoretickými závěry a novými technologiemi v uvedené oblasti.

V současné době se ústav informatiky uchází o grant, v jehož rámci by měl vzniknout profesionální multimediální informační systém, který by plně využíval fakultní síť a umožnil by začlenění subsystémů i z jiných fakult VUT. Části systému by byly dostupné uživatelům sítě Internet, což by jistě přispělo k prezentaci VUT jak v republikovém, tak i v mimorepublikovém rámci.

RNDr. Jiří MACUR, CSc.
Ing. Oldřich ŠAŠINKA, MBA
FAST

Památkově chráněné fasády

Vysoké učení technické má ve správě desítky státních objektů, z nichž asi 15 je rozměrnými a z hlediska města významnými budovami. Šest z těchto objektů je chráněno památkovým ústavem. Po pronajmutí hradu Veverí VUT spravuje celkem pět památkově chráněných objektů. Jsou to Kartuziánský klášter v Králově Poli (FEI), Kounicovy koleje v Žabovřeskách (SKM), Česká vysoká škola technická na Veverí ulici (FAST), tzv. chemický pavilon České techniky na Žižkově ulici (FAST a bývalá zeměbranecká kasárna mezi ulicemi Údolní, Úvozem a Tvrdého (FEI)).

Všechny objekty je nutno nejen provozovat, ale i udržovat a u památek je to úkol prvořadý. Do konce roku 1989 tomu bylo poněkud jinak. Nyní však jsou majitelé chátrajících (a nedej bůh chráněných) budov bombardováni úřady městských částí přípisem, jejichž okruh témat je chudí, vlastně jedno téma, různě varované: neopravíte-li fasádu vašeho objektu do stanoveného termínu, bude vám vyměřena pokuta až do výše...

Přitom:

Kartuziánský klášter (Kadetka) v Králově Poli, areál budov z poloviny 14. století, se zachovaným gotickým půdorysem a konstrukcí s pozdějšími renesančními a barokními úpravami, je pouze zčásti zrekonstruován, dříve rekonstruované části však už potřebují nebo brzy budou potřebovat obnovu fasád.

Kounicovy koleje věnoval Václav hrabě Kounic studentům vysokých škol. Projekt K. H. Kepky z roku 1923. Za okupace zde byly vyšetřovny a popraviště gestapa. Objekt je vyhlášen národní kulturní památkou. Rekonstrukce objektu byla přerušena pro nedostatek prostředků. Devastace fasád je ovšem zvenčí vidět.

Česká technika na Veverí ulici z roku 1907, podle projektu J. Bertla postavili stavitelé Nekvasil a Neděla. Velmi kvalitní architektonický návrh spojuje tři objekty školy visutý-

mi mosty a tvoří tak monumentální celek neo-barokní architektury.

Areál byl čtyři desetiletí v majetku armády. Po tuto dobu nebyla prováděna údržba (s výjimkou zelených nátěrů). Po navrácení areálu VUT byly zahájeny práce na částečných rekonstrukcích, vnější fasády opadávají, je nutno chránit přístupy studentů provizorním lešením.

Chemický pavilon na Žižkově ulici byl postaven jako objekt rozšiřující Českou techniku směrem ke Kraví hoře v roce 1914. Je to monumentální secesní budova s manýristickým uplatněním historizujících raně barokních prvků.

Stav je obdobný jako u sousedního objektu České techniky.

Komplex budov mezi Úvozem, Údolní a Tvrdého ulicí byl vybudován koncem 19. století jako zeměbranecká kasárna v novorenesančním slohu. Později sloužil jako zemské ředitelství ČSD, nyní patří VUT.

Objekty jsou zrekonstruovány, avšak je nutno provést celkovou rekonstrukci fasády budovy na Úvoze.

Tímto jsou zmíněny památkově chráněné objekty. O ostatních objektech doposud nebyla řeč. Těch je ovšem ve správě školy mnohonásobně více, například památkově zajímavé, většinou novorenesanční nebo novobarokní budovy z přelomu století, které jsou součástí brněnské městské památkové rezervace (Veslařská, Poříčí, Jaselská, Gorkého, Antonínská) - všechny tyto budovy potřebují větší či menší opravy.

Přitom 1 m² nové fasády objektu stojí podle členitosti 400 až 500 Kč včetně postavení lešení. To je u třípatrového objektu asi 500 až 625 tisíc Kč. Jeden větší objekt školy má obvod několikánásobně delší.

Kde na to vzít? Tedy možnosti, kam vznášet úpěnlivé prosby: ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (nepadá v úvahu, financuje nás kompletně), ministerstvo kultury, památkový ústav, odbor památkové péče Magistrátu města Brna, úřady městských částí. Zkusili jsme opakovaně všechno.

Zisk:

- 1) Informace z ministerstva kultury, že jsme opravdu vyčerpali všechny možnosti (ing. Rudolf). Příspěvek 50 tisíc Kč z fondu MATES na průzkum sgrafit na budově Kounicových kolejí v roce 1993.
- 2) cenné rady, na které jiné instituce (z oněch uvedených) se máme obrátit, což jsme letos opakovaně učinili.

Sumárně:

Státní orgány nám, nevýdělečné a dotované organizaci, nemohou přispět na opravy fasád. Mohou nám však (některé) opravu nařídit a za nesplnění úkolu nás pokutovat.

Cena nové fasády však tvoří jen nepatrné procento celkové rekonstrukce. Nemáme však ani na Potěmkinovy vesnice, skrz něž by nebylo vidět, co za nimi není, nebo hůře - co za nimi je.

Ing. arch. Eva KONICAROVÁ

Fakulta výtvarných umění

Imatrikulační projev

Na imatrikulaci 28 studentů 1. ročníku FaVU, která se konala dne 21. ledna, proslovil děkan fakulty profesor Vladimír Preclík následující projev:

Vážený pane prorektore, Spectabiles, páni děkani, vážení hosté, milí mladí přátelé,

co by to bylo za významný den, vyčnívající z kalendáře naší fakulty jako den imatrikulační, kdyby nebylo tohoto shromáždění, jeho patřičného lesku. Však mimo ozdoby a fanfáry, které s dnešním dnem ostatně příjemně ladí, pokusme se říci několik myšlenek zapadajících do scénáře, myšlenek pro uši těch, pro které se stává 21. leden 1994 dnem počátečním.

Odpusťte mi prosím zvyk, stavět svá vystoupení na pevné osnově pro lepší přehled i pro zapamatování. Dnes mi padly do oka tři pojmy, které jen zdánlivě nesouvisí. Jsou to pojmy důvěra, talent a venkovanství.

A začnu pojmem posledně jmenovaným. Venkovanstvím. Co je to venkovanství, kde se vzalo, proč se pěstuje, čeho je záštitou? Domnívám se, že venkovanství je především nedostatek velkorysosti. Je to zakrytá nedůvěra ke všemu, co se odehrává za našimi humny, je to zároveň přeceňování již dosažených výsledků bez ochoty srovnávat je v souvislostech. Je to stav duše a dodávám, duše poznamenané pohodlností. A pohodlnost, jak je známo, nás izoluje od vzdělání. Spěchám vás ubezpečit, že to nemusí být jen venkovanství brněnské, ale právě tak venkovanství pražské, které je brzdou rozjezdu vzdělávání.

Výtvarné umění bylo ve vzdálené minulosti bráno jako hájemství od Boha. Převládá názor, že síla přirozeného talentu si může dovolit pohrdat vzděláním a nepotřebuje žádné poznatky oblastí ostatních, kolem něho jako v mlze plynoucích. Umělec byl často považován za výjimečného člověka, který si může dovolit být blbem, protože stejně ve svém batohu nese svůj životní ortel, ať už velké slávy nebo společenského zatracení. A k tomu přece stačí náhoda bez přičinění ostatního. Konečně i umělecké školství bylo zjevně ovlivňováno jistým ostychem k talentu.

I talent je stav duše a navíc bezpodmínečný předpoklad vašeho studia. Víme dobře, že neexistuje měrná jednotka talentu, kterou bychom dokázali změřit jeho sílu a váhu. Víme o jeho schopnosti růstu.

Jedním ze zařízení, které ho může kultivovat je právě škola, otevírající obzory a srdce. Umění nelze dobývat srdcem chladným a uzavřeným a domáhat se vstupu pouze znalostmi technickými a odbornými.

Někdy se trápíte vy, někdy se trápíme my otázkou čím začít... Snadno se povi, vždyť začíná se přece od začátku. Hledáme-li však ten náš začátek, nemusíme se hned shodnout. Domnívám se, jestliže si chci uspokojivě odpovědět, že naše škola z vás ze všech nemůže vychovat světoznámé umělce, kteří by nadělali nových děr do světa, ale může z vás a musí naučit vizuálním a haptickým zkušenostem v kresbě, malbě a sochařství, naučit vás vidět a naučit vás cítit. Nedá se stavět bez nebezpečí zřízení konstrukce na tom, co už bylo třeba

dosaženo. Metoda postupného odkrývání tajemství vlastní rukou a okem bude asi pravdě nejbližší.

S talentem je radno pracovat jako s rostlinou křehkou. Někdy se ovšem stává, že mladí se zatouží před skutečností ponořit do hloubky vlastního hypertrofovaného já a nevidí pomoc školy jako nutnou, jako potřebnou a jako nezbytnou. Rozhodne se kráčet svou cestou, o které zatím neví, kam má namířeno. A potom se může zdát jedinci, že se mu škola stane balvanem, jenž neočekávaně zatarasil jeho cestu. V tom případě by bylo rozumné balvan bez povšimnutí obejít, nadále mu nevěnovat pozornost, minout ho a neztrácet čas. I když takový krok je řešením přímo chirurgickým, zdá se mi přijatelnějším než jedince takto rozhodnutého za každou cenu deformovat povijánem kolenů.

Chtěli bychom z vás vychovat umělce všestranné, kteří kromě toho, že se naučí malovat, modelovat, ovládat rydlo, kameru a počítač, kteří vědí nejen jak, ale kteří musí vědět především proč. Ale vědět proč znamená učit se zodpovědnosti. Nejen právě ke svému talentu, ale odpovědnosti za všechno, co jsem svým talentem způsobil, nebo způsobil mohl. Lze jen litovat, že na školách středních, které nám povětšinou nabízejí své absolventy, se nevyučují trpělivosti a pokoře. Té je nám zapotřebí všem. A žel se nedá čerpat džbánem ze studánky, čím méně z vodovodu. Neučí se ani lačnosti po vzdělání. Často vidáme spíš jisté zkušenosti ve výmluvách, liknavosti i mladické povznesenosti.

Věřte, že tato slova říkám jen velmi nerad, ale dnes máme přece významný den a nebudeme si ho kazit laciným poklepáváním po ramenech.

Milí mladí přátelé, všichni jste vykonali příjmací zkoušky a dospěli jste tak k nulovému bodu vašeho příští na této škole. Kultivaci vašich talentů se ujímáme my zkušenější, kteří se rozhodli vám nesmíčet nic z toho, co sami poznali, snad i objevili a kteří naprogramovali povinnost upozornit vás na úskalí, točivé víry a propadlístě a kteří očekávají jen projev vaší důvěry.

Důvěra je vpravdě ošemetná věc. Není jednou pro vždy stanovenou veličinou. Důvěru nezbyvá nezbyvá než pěstovat, nedá se nařídit, je nezastupitelná. Má však jednu podobu, která je pro nás podobou nejdůležitější. Je to důvěra oboustranná. Důvěra mezi kantorem žákem. A co jest-li je právě na škole uměleckého směru jedním ze základních stavebních kamenů. Projevuje se prostě.

Přišel jsem, já list nepopsaný, chci se dozvědět, poznat, jsem opatrný, nedůvěřivý, mám návyky a jen nerad se jich zbavuji a chci se stát umělcem...

Přišel jsi, připusť, že nevíš všechno, důvěřuj mi, naučím tě rozpoznávat, vidět a cítit...

To je ten nejtíší a nejtěžší dialog, který nikdy nikdo neslyšel, o kterém nehovoří ani osnovy ani zákony, nestojí o něm ani slovíčko v úředních oběžnících a přece existuje.

Pokusme se ho zaslechnout...

A na závěr mi dovoluťe vrátit se ještě jednou k mým třem pojmům.

Důvěra, talent, venkovanství.

Pokud se v někom z vás krčí v koutku duše malé neuvědomělé venkovanství, naznačte mu po úvaze, že se s ním trvale rozcházíte, protože jste projevili důvěru ke vzdělání a rozhodli jste se pěstovat to nejcennější, co máte - váš talent.

Milí přátelé, dnes imatrikulovaní noví členové akademické obce FaVU, využívejte každý den, každou hodinu a každou minutu ke svému vzdělání.

Buďte sami k sobě poctiví a ještě poctivější.

Neokrádejte sami sebe lajdáctvím.

Naučte se znát cenu času.

Jste-li jednu hodinu denně velmi sebevědomí, buďte po zbytek dne pokorní.

Vítám vás na Fakultě výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně.

Architektonická soutěž

Existenci Fakulty výtvarných umění Vysokého učení technického v Brně lze posuzovat z několika hledisek. Nejčastěji je uměleckou i ostatní veřejností tato skutečnost brána na vědomí s jistými sympatiemi.

Víme pochopitelně i o negativních nápozech, ale ty vlastně potvrzují pravidlo. Lze předpokládat, že po roce existence již mohou jako její představitel hledět do budoucnosti, zprvu trochu vrtát, s jistým optimismem.

V současné době prožívá naše fakulta přechodné potíže. Je dislokována do 4 různých míst v Brně. Jsme si vědomi, že to není v brněnské vysokoškolské praxi žádná výjimka a nechceme proti tomu nikterak protestovat nebo tento stav ozvláštňovat. Jsme rádi, že můžeme učit a eventuální nevěříci Tomáše přesvědčit o smyslnosti našeho založení.

Abychom v blízké budoucnosti mohli ještě lépe využít duševních kapacit svých pedagogů, abychom dali Brnu důstojnou budovu, ve které by se připravovali do života noví sochaři, malíři, grafici, conceptualisté, tvůrci videoartu, designeři a později snad i restaurátoři, dali jsme podnět k vypsání architektonické soutěže na budovu naší fakulty.

K soutěži bylo vyzváno 5 kolektivů. Nad jejími návrhy se sešla jury v tomto obsazení: doc. ing. Vojtěch Mencl, CSc. (prorektor VUT), prof. akad. soch. Vladimír Preclík (děkan FaVU), doc. ing. Julius Komárek (FA), prof. ing. arch. Vladimír Šlapeta, DrSc. (děkan FA ČVUT v Praze), akad. arch. Vladimír Palla, ing. arch. Petr Pelčák, ing. arch. Petr Todorov, akad. mal. Petr Veselý (proděkan FaVU), ing. arch. Ladislav Brožek (tajemník FaVU), ing. arch. Jaromír Sirotek.

Dne 17. února se sešla jury k jednání, zvolila ze svého středu předsedu jury, děkana FA ČVUT v Praze, prof. ing. arch. Vladimíra Šlapetu, DrSc.

Zasedání bylo dvoukolové:

V I. kole vypadly 3 návrhy a do II. kola se dostaly návrhy ing. arch. Karla Doležela a návrh kolektivu vedeného ing. arch. Viktorem Rudišem, který získal v druhém kole hlasování první cenu.

V hodnocení porota uvedla:

"Projekt jako jediný nahrazuje patrovou část stojící budovy novostavbou. Toto řešení dokládá ekonomickou rozvahou. Ponechává nově zbudované ateliéry a etapovitě pavilónovým způsobem dostavuje areál. Z urbanistického i architektonického hlediska považuje porota navržené řešení za přesvědčivé a dobře vyjadřující svou funkci.

Dispoziční řešení, proporce, osvětlení a obsluha místnosti je správná. Problematikou může být využití suterénu v území s vysokou hladinou spodní vody.

Porota doporučuje prověřit odstup navrženého objektu ateliérů od stojící stavby západního souseda (dříve ČSAO)."

Závěrem, jako člen jury a děkan Fakulty výtvarných umění, vítám s potěšením tento výrok, který se mi zdá velmi objektivní. Jen bych připomenul, že z návrhu ing. arch. Viktora Rudiše je patrné, že dojde-li k realizaci, v což pevně věřím, získá Brno budovu úměrnou jejímu poslání, mimořádně dobře posazenou do traktu Rybářské a což z mého hlediska není zanedbatelné, krásnou architekturu.

Prof. akad. soch. Vladimír PRECLÍK
děkan FaVU

HEURÉKA

V úterý 5. dubna bude v Dietrichsteinském paláci Moravského zemského muzea zahájena výstava **HEURÉKA - didaktické pomůcky od Komenského k dnešku**.

Výstava bude rozdělena do tří částí: historická expozice, současná produkce a tzv. ideální třída. *Historická expozice* si klade za cíl zachytit vývoj názorných, především didaktických pomůcek od Komenského po současnost. Součástí výstavy bude i asi 20 experimentů zapůjčených z Národního technického muzea v Praze, které budou návštěvníkům volně přístupné a poskytnou možnost názorně a prakticky si ověřit jednoduché principy a zákonitosti matematiky, mechaniky či optiky.

Současná produkce, jak sám název napovídá, představí domácí firmy, které dnes pomůcky vyrábějí či s nimi obchodují. Mnohé z vystavených exponátů budou volně přístupné tak, aby si je potenciální uživatelé mohli vyzkoušet.

Součástí expozice bude i audiovizuální sál, kde neustále poběží na velkoplošném videu výukové filmy.

Ideální třída - tato část výstavy bude věnována pracím stejnojmenné soutěže.

V rámci doprovodného programu výstavy zajišťuje po dva dny (7. a 28. dubna) akci "Počítač nám pomáhá objevovat nová řešení" ing. Bohuslav Bušov z FEI VUT.

(mar)

Jak učinit jablka rovná pomerančům ?

Problematika hodnocení vysokoškolských pedagogů se osobně dotýká každého z nás. Vedou se diskuse na toto téma, zavádějí se různé modely hodnocení, dochází ke střetávání často protichůdných názorů. Jako příspěvek do této diskuse lze chápat stejnojmenný článek pana Vladimíra Karpenka (Lidové noviny 26. 2. 1994). Mnohé myšlenky v něm uvedené jsou natolik podnětné, že stojí za to, je připomenout.

V. Karpenko se odvolává na studii Dr. J. J. Lagowski z Ohio State University, otištěnou asi před rokem v renomovaném časopise *Journal of Chemical Education*. Tato studie se zabývá problematikou vztahu výuky (jablka) a vědy (pomeranče) v přírodovědných oborech. Nicméně mnohé závěry jsou přímo aplikovatelné i na oblast technických oborů. Citujme ze zmiňovaného článku:

"V přírodovědných oborech pak nastává další zřetelná diverzifikace na oblast výuky a na oblast vědy. Toto dělení zatím probíhá, ale řada institucí už vytváří něco, co by se zřejmě dalo nazvat sekcemi nebo odděleními výuky. Neklamnou známkou tohoto dělení je fakt, že stále rostoucí podíl výuky přechází na postgraduální studenty, instruktory, hostující učitele. Problém je, jak v této oblasti hodnotit kvalitu a zásluhy vyučujících a na jakém základě uskutecňovat jejich služební postup."

"Při hodnocení vysokoškolského učitele se na něj hledí především jako na vědce. Učitelská stránka jeho osobnosti se ztrácí. Ona se také mnohem obtížněji hodnotí. Jako vědec se takový odborník prokáže seznamem publikací, co však jako učitel?"

Např. systém "Hodnocení úrovně akademických pracovníků na FEI VUT v Brně" automaticky se předpokládá, že množství publikací učitelem-vědcem vyprodukovaných je přímo úměrné jeho vědeckým schopnostem a tomu je úměrná i kvalita výuky. Jakmile je však množství publikací důležitým faktorem pro hodnocení a odměňování, stává se publikování cílem samo o sobě. Navíc zde dochází k paradoxu. Hlavním předmětem činnosti vysoké školy by měla být výchova odborníků na vysoké úrovni, schopných nalézt uplatnění na trhu práce. Učitel však je hodnocen především jako vědec na základě publikačních aktivit. Tedy, jinými slovy, zaměstnanec organizace je hodnocen za aktivity, které nejsou hlavním předmětem činnosti této organizace.

"Kvalita a kvantita výzkumu potřebná k tomu, aby vznikla a udržovala se významná reputace (dotyčného vědce) mezi odbornými hodnotiteli, není činností na chvíli volného času."

Jak známe sami z vlastních zkušeností, skutečně vynikající vědec nemusí být také vynikajícím pedagogem. A naopak.

Citujme dále pana Dr. Lagowski:

"Vysokoškolská přednáška však není dilem okamžité inspirace. Vzniká po léta. Po jejím prvním běhu teprve zkoušení na konci semestru ukáže, co si z ní studenti skutečně odnesli. Naznačuje, kde výklad rozšířit, kde upravit, učinit srozumitelnějším. Osobně odhaduji, že zhruba za tři roky se přednáška dostává na jistou standardní úroveň. Hlasy, aby se zhruba za tuto dobu obměňovali učitelé na vysokých školách, svědčí o tom, že obecná

představa o přednášení je poněkud zjednodušená."

A tak starší a zkušený člen fakulty radí mladšímu kolegovi:

"Nevěnujte příliš mnoho času výuce. Je to zábavné, ale hraje to podřadnou úlohu v kariéře. Také to vyžaduje mnoho času. Co možná nejméně působte v komisích, jako jsou komise pro přijímání studentů a pro plánování studia. Účast v nich hraje v kariéře ještě menší úlohu než výuka."

Jaké je tedy řešení? Citujme opět pana Dr. Lagowski:

"Efektivní vedení musí hledat cesty, které umožní ústavu jako celku provozovat obě funkce (výuku i výzkum), aniž by nutilo k tomu, aby každý člen ústavu dělal oboje a aniž by vyžadovalo, aby obě aktivity byly zahrnovány do osobního hodnocení. Příspěvek k aktivitě ústavu musí být stejně hodnocen v obou těchto oblastech. Nemůžeme nadále stavět jednu aktivitu proti druhé."

Jaký je asi názor tvůrců pravidel "Hodnocení úrovně akademických pracovníků na FEI VUT v Brně" ?

Ing. Petr Slavata
Ing. František Votápek

Konference

Zveme všechny zájemce o plazmové a žárové nástřiky na **1. národní konferenci o plazmových a žárových nástřicích** s mezinárodní účastí, kterou pořádá strojná fakulta VUT Brno ve spolupráci s Českou svářčskou společností, firmou Plasma-centrum Praha s.r.o. a firmou Conmet Brno s.r.o.

Konference se koná pod garancí prodávky na strojně fakulty doc. ing. Oldřicha Ambrože, CSc. Tajemníkem konference je ing. Jaroslav Kubiček.

Na konferenci se seznámíte s nejnovějšími poznatky v oboru plazmových a žárových nástřiků a jejich uplatněním v progresivních postupech prvovýroby a renovací.

Konference je zaměřena na :

- technologii plazmatického nástřiku
- technologii vysokorychlostního detonačního nanášení
- technologii nástřiku elektrickým obloukem a plamenem
- kombinované depoziční procesy
- fyzikálně-mechanické vlastnosti povlaků
- užité vlastnosti povlaků a jejich aplikace
- přídavné materiály
- zařízení pro povrchové úpravy materiálů

Jednacími jazyky konference jsou čeština, slovenština, angličtina a němčina.

Konference se koná od 19. do 21. dubna 1994 v aule Q Fakulty strojně VUT.

Kontaktní adresa: Ing. Jaroslav Kubiček, tel.: 4141 2615, fax: 74 82 14 (4121 1994), Fakulta strojně VUT Brno, Technická 2, 616 69 Brno.

Ing. Iva PTÁČKOVÁ, CSc.
kongresové centrum FS

Technologický park a podnikatelské aktivity zaměstnanců VUT

Pracovníci fakulty strojní mají možnost obdivovat tempo, s nímž vyrůstá první budova Technologického parku. Pracuje se od časného rána a někteří dělníci byli na stavbě vidění i v pátek odpoledne! Věci donedávna nepochopitelné.

Firma Bovis ve funkci stavebního manažera uzavírá smlouvy s dodavateli jednotlivých technologií tak, že těžká penále za překročení plánované doby výstavby by podnik připravila o poslední groš. Naopak, zkrácení této doby je prémiováno. Vše nasvědčuje tomu, že první budova skutečně bude letos v prosinci připravena k nastěhování nájemců. Kdo to bude, to se ještě neví. Zásadou firmy Bovis (a dnes už i akciové společnosti Technologický park) je nesdělovat jména zájemců do okamžiku uzavření kontraktu. Jenže, kdo z nás by podepsal smlouvu o pronájmu, neviděl-li, do čeho se má nastěhovat? Tento bludný kruh přinesl mnoho problémů Magistrátu města Brna. Bez podepsaných smluv ne a ne se podařit získat úvěr od našich bank. Město sice za půjčku ručí svým majetkem, ale co kdyby celý podnik zkrachoval? Kdo bude záruky vymáhat? Jaké politické důsledky může přinést důslednost zástupců banky, která zcela jistě má svou expozituru i v Brně? A tak se dotázaní kroutí a vyhýbají jasně odpovědi, zda těch 100 miliónů městu půjčí, či nikoliv. Situace Bovisu jako partnera je jiná. Záruku za půjčku přebírá mateřská organizace P&O, pro niž jde o částku spíš směšnou. Původně hodlal Bovis investovat své vlastní prostředky, ale ukázalo se, že jedna z nabídek je ještě výhodnější (!), a tak budou peníze Bovisu vydělávat jinde. Znovu se tak potvrzuje zásada, že banky jsou tím ochotnější půjčit peníze, čím méně je člověk potřebuje. A naopak.

VUT má tedy půlrok na to, aby se připravil na změnu prostředí a "pravidel hry". Jak jsem vysvětlil dříve, měli by zaměstnanci přemýšlet o tom, jak to, co znají, prodat. Rozdělme si problém do dvou oblastí. Lze nabízet služby, tedy to, co jsme dělali v dobách VHC: aplikovaný výzkum a vývoj, měření a testování, konstrukce na zakázku, expertní posudky. Kromě toho lze ale nabídnout i výrobky, a to je něco, s čím máme jen minimum zkušeností. V obou případech může rektorát pomoci marketingem, ten ale bude pokaždé vypadat jinak. V posledních dnech jsem se zabýval zpracováním dotazníků, jak jsou komerčně využity výsledky výzkumu (omlouvám se že tak pozdě, ale řada jiných povinností mne přivedla do značné časové tísně) a zaujala mne poznámka ve smyslu "výsledky jsme prodali, více již udělat nelze". Případlo mi to jako příklad nepodnikatelského myšlení. Vždyť přece vyřešením úkolu jsem získal jisté zkušenosti. Proč nepřemýšlet o tom, kde ještě bych je mohl využít? Jaké problémy jsem teď schopen řešit s předstihem vůči svým kolegům? (Ano, právě toto je jedna z kompetitivních výhod, jejichž rozbořením se začínají podnikatelské úvahy.)

Podnikání vůbec není jednoduché a podnikání na škole je navíc zatíženo tím, že na sebe nijak nenavazují zákon o vysokých školách, obchodní zákoník a živnostenský zákon. První z nich byl schválen brzy po listopadu a jaksi se nepředpokládalo, že školy budou podnikat.

Leccos může upravit novela VŠ zákona i zákon o neziskových organizacích, případně další chystané zákony. Dnes však je výklad řady pasáží velmi nejednotný. Prostě příležitost pro zlatokopy. Nepochybná je snad jen skutečnost, že na škole existují dvojí peníze. Podnikat s těmi ze státního rozpočtu se ze zákona nesmí. Lze ale využít prostředků získaných z hospodářské činnosti. Určitou komplikací je delimitace pravomocí a prostředků na fakulty. Centrální fond by mohl podnikání zaměstnanců podpořit mnohem účinněji společným marketingem a především zakládáním joint ventures se svými zaměstnanci nad projekty, které zjevně slibují být ziskové. Uveďme příklad z Leedsu. Na chemické fakultě vznikla idea vytvořit a prodávat databázi chemických reakcí. Škola vložila do společného podniku vklad 100 liber, které umožnily první podnikatelské kroky. O produkt byla v odborné veřejnosti značný zájem. Za dva a půl roku universita odprodala svůj podíl za 2,5 milionu liber.

U nás není dostatečně respektována také skutečnost, že hodnoty vytvářené zaměstnanci školy a na půdě školy jsou vlastně duševním majetkem zaměstnavatele. Už vidím, jak se mnoho lidí čertí a vzpomíná na přesčasové a ovšem nezaplacené hodiny strávené nad i tak špatně placenými projekty - a mají pravdu. Řešení vidím ne v tom, že by škola vynáleze či vědeckého pracovníka oškubala, ale v dělení zisku. Koneckonců, právě toto jsou jediné zdroje, z nichž škola může financovat podporu podnikání svých zaměstnanců, tedy pomoci s činnostmi, které pravověrnému technikovi prostě nesedí: sepsáním smlouvy, patentovým a daňovým poradenstvím či vedením účetnictví, finančním managementem a finančními službami jako takovými, hledáním partnerů atd. Stesky na to, že se škola nedostatečně v těchto otázkách angažuje, se ve zmíněné dotazníkové akci opakovaly poměrně často. Mimochodem, problém dělení zisku mezi tvůrcem a organizací je v různých zemích řešen různě. Ve Finsku, které se chová velmi socialisticky (tím mám na mysli bohaté státní dotace podporující různé etapy výzkumu a počátku podnikání), tato otázka není speciálně právně upravena a záleží na škole, zda si svá práva specifikuje ve smlouvě o pracovním poměru. V USA je obecně přijímáno, že autoru náleží třetina zisku. V Anglii je poměr dělení zisku řešen případ od případu, v dohodnutých mezích: jsou-li zisky vysoké, podíl autora klesá na 20%, u menších akcí roste na 80%. Domnívám se, že by se škola měla domáhat svého podílu, pokud zabezpečí jistou přidanou hodnotu: pomoc s formulací patentové přihlášky a podíl na úhradě poplatků. Pomoc by ovšem měla být mnohostrannější.

Pro tuto chvíli se mi jeví jako aktuální umožnit odborníkům zapojení do zahraničních projektů z oblasti aplikovaného výzkumu. Byla uzavřena předběžná dohoda s německou Steinbeiss Stiftung. To je nadace, která cíleně buduje interface mezi vysokými školami technického směru a průmyslem v Bádensko-Württembersku. Zprvu dotovaná zemskou vládou je po 15 letech již finančně nezávislá (vládní příspěvek poklesl na 5% rozpočtu). Prakticky již byla dobudována síť středisek při

jednotlivých školách, zaměřených vždy na určitou oblast jako třeba ekologie, chemie, konstrukce strojů, měřicí technika apod., pod vedením některého z profesorů, který pokud shledá, že projekt je příliš vzdálený jeho oblasti zkušeností, doporučí jej k řešení středisku, které k němu má po odborné stránce nejbližší síť středisek byla v posledních letech rozšířena o 4 v bývalé NDR a 2 v Rakousku. Dotaz, zda by vedení nadace schválilo vytvoření dalšího střediska při VUT Brno, vyvolal úsměv, ale po kratší diskuzi jsme dospěli k závěru, že ano, pokud bude prokázána odborná kompetence při řešení společných projektů.

Podobné možnosti spolupráce byly přivítány v několika místech v Anglii, konkrétně v Salford University (Manchester), Leeds University, Warwick Science Park (Coventry) a v Aston Science Park (Birmingham). Na všechna tato místa půjde přehled o řešených a vyřešených úkolech na VUT, aby vědeckí pracovníci mohli zvážit účelnost spolupráce na placených projektech. Samozřejmě bude využito i kontaktů, které jsme před rokem navázali ve finském Oulu a rád bych, aby se síť osobních známostí rozšířila i do dalších zemí. Z jakýchkoli metafyzických důvodů se nelze spoléhat na standardní prostředky komunikace jako je síť EBN a podobně. Jakoby informace bez představy obličeje toho, kdo ji podává, byla méně důvěryhodná. Byl bych rád, kdyby potenciální podnikatelé v řadách zaměstnanců VUT chápali, že provedená dotazníková akce neměla za cíl vykazat ekonomické aktivity kateder a ústavů, ale připravit základní podklady pro mezinárodní marketing know-how, které VUT může nabídnout. Tato možnost je trvale otevřená.

Připravuje se vznik samostatného útvaru, který by podnikání na VUT uvedeným i dalšími způsoby podporoval. Předpokládá se jeho "soft start", tedy financování z prostředků školy časově omezené, tak aby byl v průběhu 3 let schopen uživit se sám. Znamená to ovšem, že poskytované služby budou placené. Toto je otázka velmi citlivá. Domnívám se, že by se mělo vycházet ze standardních sazeb za zprostředkování, které by se měly snížit přiměřeně tomu, jak bude útvar podporovat škola. I po dosažení úplné hospodářské samostatnosti by však měly být činnosti prováděné ve prospěch VUT účtovány za nižší tarify než mimo VUT. V zásadě by nikdo k využívání těchto služeb neměl být nucen. Pravidla hry by měla být průhledná a jasná, a nejspíš se budou několik let "dolaďovat", aby nakonec vedla k žádoucímu chování obou stran.

Věřím, že VUT představuje silný inovační zdroj, který dosud není dostatečně využíván. Odběratelem služeb nemusí být jen Technologický park, ale i další cizí i domácí zákazníci. Jsem optimistou v tom, že rozvoj podnikatelských aktivit může výrazně zlepšit pracovní klima na VUT i přispět k obecné představě o kvalitě školy. Zahraniční spolupráce pak bude znamenat neúprosnou, ale potřebnou prověrku schopností jednotlivých pracovníků. Neuhybejme před ní. Čím dříve se s novými nároky vyrovnáme, tím líp.

Ing. Petr Holec, CSc.

Doprava ve struktuře společnosti

Doprava je nutnou součástí existence naší společnosti. Dopravuje člověka ve všech jeho činnostech. Má dvě složky: statickou a dynamickou. Doprava zajišťuje nejen přemístění osob a věcí, ale také přenos informací. Patří k hlavním národohospodářským odvětvím.

Funkce hlavních národohospodářských odvětví:

- doprava a spoje - vytváří podmínky rozvoje společnosti
- stavebnictví - vytváří základ úrovně společnosti a její trvalé hodnoty
- průmysl a obchod - vytváří spotřební jednotky společnosti a zajišťuje jejich distribuci
- zemědělství - vytváří výživu společnosti při dodržování ekologických podmínek a estetických hodnot.

Kříže, které dnes prožíváme, jsou krizemi ekonomickými a ekologickými. Ekonomické programy začínají obsahovat novou legislativu pro vytváření tržního prostředí. Snaží se odpovědět na otázku, jak a co dělat, aby se náš stát, jeho města a vesnice postavily na vlastní nohy.

Jestliže má být území ekonomicky využíváno, musí být dobře obsluhováno. Rozvoj automobilové dopravy je velmi nákladný a doprovází jej řada negativních dopadů. Vede k rozsáhlým ztrátám půdy. Dopravní síť vytváří v obytné struktuře bariéry. Dochází k nadměrnému hluku a zvýšení exhalací. Nelze také opomenout růst dopravní nehodovosti atd.

Moderní programy proto řeší dopravu jako dopravní soustavu složenou z jednotlivých druhů dopravy (vodní, letecké, železniční, silniční atd.). Podporuje se vodní doprava, ve městech doprava potrubní a také nekonvenční druhy dopravy. Sledují se projekty kombinované dopravy, např. pod heslem "silnice na železnici". Zdokonalují se silniční databanky a mezinárodní dopravní informační systémy. Prosazují se moderní systémy řízení dopravy a začínají se vyrábět "inteligentní automobily" s programovanými navigačními systémy.

Česká vláda si uvědomuje, že rozvoj ekonomiky je vázán na kvalitní síť technické infrastruktury. Proto vláda 10. 11. 1993 schválila vládní usnesení č. 631 o rozvoji dálnic a čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla v České republice do roku 2005.

Tímto usnesením se zrušilo vymezení dálniční sítě na území České republiky, které bylo uvedené ve vládních usneseních č. 286 z roku 1963 a č. 24 z roku 1987. Nové vymezení koncepce dálniční sítě a sítě čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla je uvedeno v příloze č. 1 vládního usnesení č. 631.

V návaznosti na toto vládní usnesení byl v únoru 1994 předložen vládní návrh na změnu a doplnění zákona č. 135/1961 Sb. o pozemních komunikacích (tzv. silniční zákon), ve kterém se zavádí celoplošná finanční úhrada formou ročního poplatku za užití dálnic a čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla. Nebudou proto zatím sledovány varianty výstavby mytných dálnic.

Poplatek za kalendářní rok pro motorová vozidla bude činit:

- do celkové hmotnosti 3,5 tuny 400,- Kč

- do celkové hmotnosti 12 tun 1 000,- Kč
- o celkové hmotnosti nad 12 tun 2 000,- Kč

Motorová vozidla musí být na dálnicích a čtyřpruhových silnicích pro motorová vozidla označena nálepkou prokazující zaplacení poplatku. Nálepka bude mít platnost po dobu kalendářního roku, který na ní bude vytištěn. Zavedení poplatku změna zákona předpokládá od 1. 1. 1995.

Nedodržení tohoto nařízení je skutkovou podstatou přestupku na úseku dopravy a silničního hospodářství a lze na něj uložit pokutu až do výše 5 000,- Kč.

Předpokládaný roční hrubý výnos z poplatků za rok 1995 se očekává ve výši 1,4 miliardy Kč. Česká vláda předpokládá, že se tímto opatřením urychlí budování výkonné sítě dopravní infrastruktury.

Do seznamu dálnic a čtyřpruhových silnic pro motorová vozidla uvedeného v příloze č. 1 vládního usnesení č. 631 z 10. 11. 1993 patří:

- D 1 - Praha - Brno - Vyškov - Kroměříž - Zlín - hranice se Slovenskem
- D 2 - Brno - Břeclav - hranice se Slovenskem
- D 3 - Praha - České Budějovice - hranice s Rakouskem
- D 5 - Praha - Plzeň - hranice s Německem
- D 8 - Praha - Ústí nad Labem - hranice s Německem
- D 11 - Praha - Hradec Králové - hranice s Polskem
- D 47 - Kroměříž (D 1) Lipník nad Bečvou - Ostrava - hranice s Polskem
- R 4 - Praha - Příbram - Strakonice
- R 6 - Praha - Karlovy Vary - Cheb
- R 7 - Praha - Chomutov
- R 10 - Praha - Mladá Boleslav
- R 35 - Liberec - Turnov - Hradec Králové - Olomouc - Lipník nad Bečvou
- R 43 - Brno - Moravská Třebová
- R 46 - Vyškov - Prostějov - Olomouc
- R 48 - Hranice - Nový Jičín - Frýdek-Místek - Český Těšín
- R 52 - Brno - Mikulov
- R 55 - Olomouc - Zlín - Uherské Hradiště - Břeclav

Vládní usnesení nebylo důkladně připraveno a je pravděpodobné, že vymezení jednotlivých tras dozná v brzké době dalších změn. Do dálniční sítě České republiky podle mého názoru nepochybně patří i dálniční okruh kolem Prahy, který má funkci vzájemného propojení dálnic D 1, D 3, D 5, D 8, D 11 a převedení veškeré tranzitní dopravy mimo území Prahy. Plní funkci ochrany města a zajišťuje distribuci cílové dopravy do Prahy. Měl by být rovněž financován ze státního rozpočtu, neboť je součástí dálniční sítě.

Jak budou reagovat studenti FAST na plánovaný rozvoj dálnic a silnic ?

Už v závěru roku 1993 a zejména teď na začátku roku 1994 je velká shánka po absolventech stavební fakulty, oboru konstrukce a dopravní stavby. Připravovaný rozvoj výstavby se již začíná projevat.

Poptávka po absolventech převyšuje naši nabídku nejméně dvakrát. V následujících dvou letech bude situace ještě horší, neboť počet studentů na stavební fakultě oboru konstrukce a dopravní stavby klesne o 50 %. Posluchači 2. až 4. ročníku ostatních studijních oborů na stavební fakultě by proto měli zvážit přestup na obor konstrukce a dopravní stavby. Zájem praxe se týká nejen silničářů, ale i mostářů, geotechniků, železničářů, vlastně všech specializací oboru konstrukce a dopravní stavby.

Ve stavební výrobě se vytváří nový systém kontroly kvality stavebních prací ve vztahu zhotovitel - nezávislé laboratoře - stavební dozor - investor. Hledají se nové vztahy ve snaze odstranit deformace dřívější praxe, které ke kvalitě výroby příliš nevedla. Naším úkolem v zájmu stavební praxe je dobře připravit absolventy v oblasti zkušebnictví stavebních materiálů, kontroly a řízení jakosti stavebních prací.

Doc. ing. Jan PAVLIČEK, CSc.
vedoucí Ústavu pozemních komunikací
FAST

Hrad Veverí pronajít

V pátek 11. března byla podepsána smlouva o pronájmu hradu Veverí mezi Vysokým učením technickým a akciovou společností Veverí. Tuto společnost založil PRESS CLUB poté, co zvítězil ve výběrovém řízení, které VUT vypsalo v červnu loňského roku.

Smlouva, která byla uzavřena na dobu neurčitou, s ročním symbolickým nájemným 1 korunu za rok, zavazuje společnost Veverí k rekonstrukci objektu. Jak řekl ing. Tomáš Večeřa (zástupce tříletného představenstva společnosti) na tiskové konferenci, která se konala po podepsání smlouvy, nejedná se pouze o komerční záležitost, ale o akci prestižního charakteru, jejímž smyslem je vytvořit živé společensko-oddychové centrum v pěkném prostředí brněnské přehrady. V hradním areálu na ploše 2,5 ha hodlá společnost postupně zbudovat například golfové hřiště, vzdělávací středisko, kongresové centrum, restauraci, malý hotel, střelnici či vlastivědnou expozici. Celkové náklady odhaduje ing. Večeřa asi na 1 miliardu Kč, přičemž zájem o kapitálové krytí projektu projevil vedle našich firem i investoři z Kanady a Rakouska.

Rekonstrukce objektu by měla být zahájena v příštím roce, její dokončení a zbudování komplexního centra se plánuje za 10 až 20 let. Se ziskem, z něhož 49 % připadne VUT a 51 % Press Clubu, počítá společnost nejdříve po roce 2000.

Své první návštěvníky však hrad přivítá za nedlouho, jelikož jeho noví nájemci chtějí zpřístupnit část hradu, konkrétně zadní nádvoří s nástěnnými malbami, veřejnosti letos v létě.

(mar)

Co přejete "svým" pedagogům ke Dni učitelů?

zeptala jsem se studentů VUT. Zde jsou některé z jejich odpovědí.

Naším učitelům přeji, aby s námi neměli tolik problémů a aby se dokázali lépe vžít do našich pocitů. Někdy se mi zdá, že jejich nároky jsou příliš velké. A tak bych si přál, abychom si lépe rozuměli.

Marek Jaroš, 2. ročník, FEI

Oproti 1. ročníku pozoruji letos lepší přístup učitelů ke studentům. V prvéku se mi zdáli učitelé nějak nevrli a tak jim přeji, aby byli každým rokem lepší a lepší. Postrádám více učebních pomůcek a propojení teorie s praxí.

Jirka N. 2. ročník, FAST

Učitelé musí být přesvědčeni, že jsou na vysokém místě důstojenství a že jim byl svěřen vznešený úřad, nad nějž nic není pod sluncem většího.

(J. A. Komenský, Didactica Magna 1657)

Svým pedagogům a zároveň i sobě bych přál, aby naši učitelé byli někdy trochu vstřícnější vůči studentům a dalo se s nimi lépe komunikovat o problémech jednotlivých studentů. Chtěl bych, aby nebrali masu studentů jako celek, ale aby k nám přistupovali více individuálně.

Také bych si přál, aby se podařila zbourat nesmyslná bariéra mezi katedrami fakulty. Je obrovský problém něco zařídit na jiné katedře, než z které jsem. Dejme tomu, potřebuji něco vytisknout na laserové tiskárně, která není na naší katedře, je to úkol téměř neřešitelný.

Student 5. ročník, katedra mikroelektroniky FEI

Větší platy. Myslím, že ty jejich současné neodpovídají postavení ve společnosti, které jim po právu náleží. Měl by být větší rozdíl mezi platem středoškolského a vysokoškolského učitele.

Milena Gregrová, 1. ročník FAST

Abychom tedy byli moudří a s námi celý svět, učme lidi učit se, ne aby se učili, ale aby věděli: vědět však ne aby věděli, ale aby přikládali ruku k činu...

(J. A. Komenský, Via Lucis)

Chtěl bych popřát svým učitelům lepší studenty, než jsem já sám.

Václav S., 1. ročník FS

Přeji učitelům, aby dělali jen to, za co jsou placeni.

Aleš J., 2. ročník FS

Chtěl bych učitelům naší katedry popřát, aby s námi už neměli žádné problémy a aby se nám i jim podařilo, abychom z té školy už konečně úspěšně vypadli.

Tomáš Graubner, 5. ročník, katedra geodézie kartografie FAST

Lásku. S ní jde všechno lépe. Já jsem zamilovaná, šťastná a nikoho bych nevyhodila od zkoušky - mně se tak nedávno stalo. Já bych to do indexu napsala každému, všichni studenti by mě milovali... ale vlastně asi taky ne. Takže je to blbost. Ale láska ne. Takže tu jim fakt přeji. Ta nemůže nikomu uškodit.

Jana K., 3. roč. FS

Ptáš-li se co jest to býti vzdělaným, odpovím: Znáti rozdíly věcí a uměti označiti každou věc vlastním jménem

(J. A. Komenský, Didactica Magna)

Tak tedy - my jim přejeme trpělivost, radost a hodně a chytré studenty.

Libor Koumal, Pavla Blažková, 2. ročník FAST

Učitelům bych přál, aby se jim podařilo ze sebe dostat maximum toho, co v nich je, aby se nám studentům vyplatilo sem chodit.

Martin P., 1. ročník FS

Co bych přál našim učitelům? Vzhledem ke změnám, které proběhly na naší škole a vůbec v celé společnosti, tak dostatek financí.

Jako studenti pocítujeme nedostatek peněz například u literatury, chybějí nám skripta, nejsou peníze na odborné časopisy. Kvůli penězům máme o zimních prázdninách zavřenou školu, protože se nesmí topit. Víím, že to vadí i našim učitelům a tak bych jim přál, aby se to zlepšilo a nemuseli podobné problémy řešit.

Pavel V., 3. roč., FEI

Vědění bylo vždy silou, z níž pramenilo hodnotné prožívání života. Člověk má v sobě lampu i knot, i olej i křesadlo, ale zpravidla je nutné, aby tu byl někdo, kdo mu k poznání napomůže.

(J. A. Komenský, Orbis Pictus)

Více sebevědomí a více pokory. To se nevyklučuje. Mně se toho taky nedostává.

Martin L., 2. ročník, FAST

Svým učitelům přeji, aby zavzpomínali na svá studentská léta a pak jim mnohé naše problémy budou více jasné.

Jan B., bakalářské studium 1. ročník FS

Přeji učitelům, aby nás lépe chápali, zdá se mi, že jsou hodně zahleděni do sebe, což je na škodu výuky, nás i jich.

Tomáš Vokoun, bakalářské studium 1. roč. FS (Zaznamenala mar)

Kaplan a jeho následovníci

V roce 1994 uplyne 60 let od předčasného odchodu prof. Viktora Kaplana, vynálezce proslulé axiální vodní turbíny s regulovanými lopatkami oběžného kola. Význam vynálezu dnes podtrhují stovky instalovaných strojů tohoto typu po celém světě.

Kaplanův princip regulace současně oběžných i rozváděcích lopatek vodních turbín byl později základem k vývoji dalších modifikací axiálních turbín a vedl i k novým vynálezům. Jako čerpadlových turbín v přímoproudém uspořádání bylo Kaplanových turbín použito i pro přílivové elektrárny. O významu Kaplanovy osobnosti i jeho vynálezu není sporu a po zásluze bylo o něm i jeho vztahu k městu Brnu (VUT News 12/93) mnoho napsáno. Profesor Kaplan měl však neméně zdatné pokračovatele, kteří se zasloužili o to, že vývoj Kaplanovy turbíny, již po 40 letech od vynálezu, dosáhl mezního spádu.

Připomeňme zejména osobnost profesora Nechleby a jeho spolupracovníků prof. Druckmüllera a ing. Hosnedla z nynější katedry hydraulických strojů a zařízení, strojní fakulty našeho Vysokého učení, kteří se ve spolupráci s odborníky ČKD Blansko podíleli na výzkumu, vývoji a realizaci Kaplanových turbín pro vyšší spády.

Vyústěním jejich práce byly pak turbíny vodního díla Orlík na Vltavě se 4 stroji o výkonu po 100 MW, na rekordní spád 70,5 m s deseti-lopátkovými oběžnými koly, které představují reálnou hranici použitelnosti tohoto typu turbín. Je to také jediná významná instalace Kaplanovy turbíny takového výkonu v této extrémní pracovní oblasti.

Katedra hydraulických strojů a zařízení však v minulosti i v současné době nenavazuje pouze na tradici výzkumu, vývoje a výroby vodních turbín u nás, které dal tak významný impuls právě vynález prof. Kaplana a jeho spolupráce s brněnskou firmou Storek, na kterou později navázalo ČKD Blansko. Obory, které zahrnují její pedagogickou a odbornou působnost se týkají širokého spektra problematiky v oblasti mechaniky tekutin, teorie lopátkových strojů, čerpadel a čerpací techniky, tekutinových mechanismů, příslušenství a technologie vodních strojů, projektování a provozu energetických a vodohospodářských zařízení. Významnou část představují také experimentální práce a spolupráce s průmyslem.

Úspěšnost pedagogické práce bývalých i současných členů katedry dokládá skutečnost, že většina technických a manažerských špiček v uvedených oborech jsou jejími absolventy. Jako důkaz jejich technických schopností nechť slouží např. realizace Kaplanových turbín vodní elektrárny Gabčíkovo nebo čerpadlových turbín přečerpávací vodní elektrárny Dlouhé Stráně. Další perspektiva studia je zejména v univerzálnosti hydraulických systémů, které nacházejí uplatnění ve většině oborů lidské činnosti. Tato skutečnost je pak spolehlivou zárukou využití nabytých vědomostí a tedy i zárukou existenční pro absolventy oborového studia.

Ing. Ladislav HRUBEŠ, FS VUT